

ประเทศไทย
THAILAND

สุโขทัย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(สำนักงานใหญ่)

4 ถนนราชดำเนินนอก

กรุงเทพฯ 10100

โทร. 281-0422 (อัตรา 20 เลขหมาย)

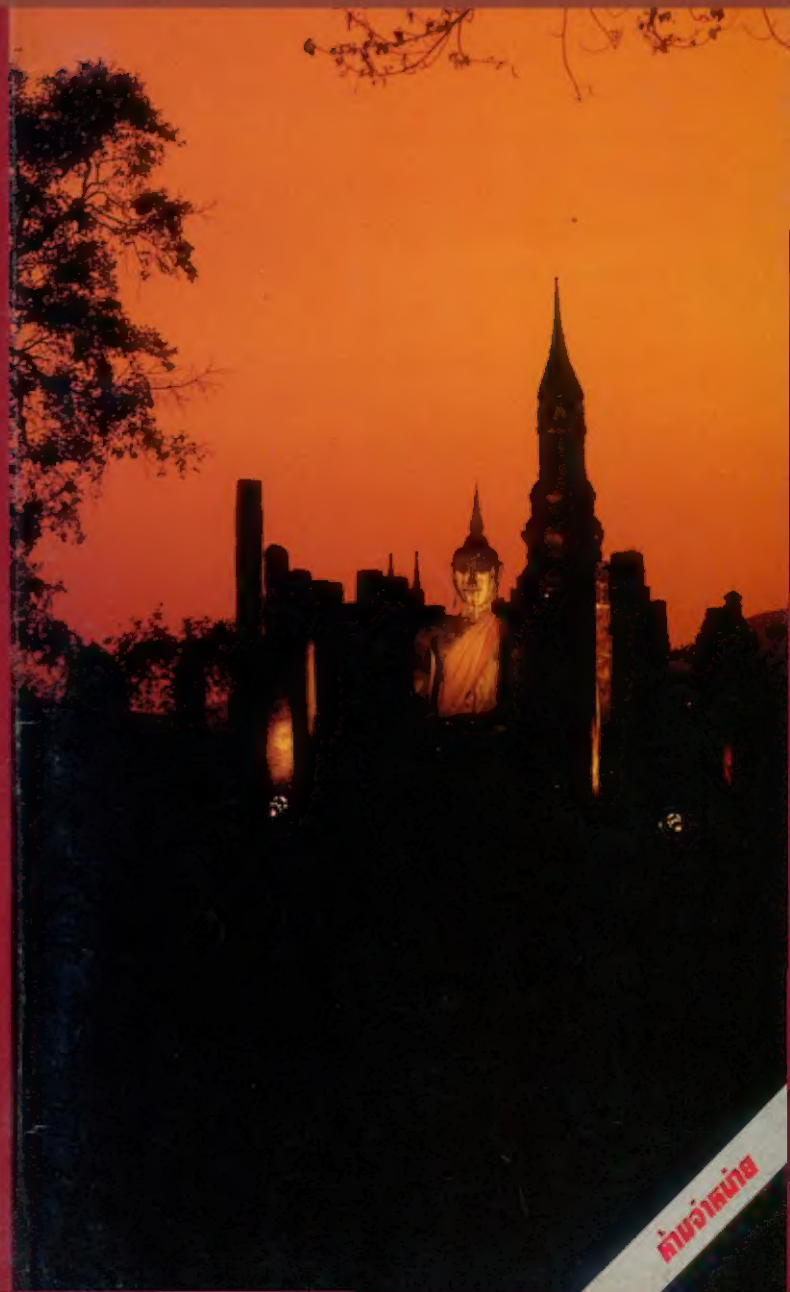
(สำนักงานชั่วคราว)

372 ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพฯ 10100

โทร. 226-0060 (อัตรา 40 เลขหมาย)

โทรสาร : (662) 224-6221

ปก : อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

สุโขทัย เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง คำว่า "สุโขทัย" มาจากสองคำคือ "สุข+อุทัย" อันมีความหมายว่า "รุ่งอรุณแห่งความสุข" สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 1700 มีกษัตริย์ปกครองหลายพระองค์ ที่สำคัญคือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชผู้ประดิษฐ์อักษรไทยและวางรากฐานการเมือง การปกครอง ศาสนา ตลอดจนขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง

อาณาเขต

จังหวัดสุโขทัยอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 440 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,596 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	จดจังหวัดแพร่
ทิศใต้	จดจังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดตาก และจังหวัดลำปาง

การปกครอง

สุโขทัยแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภองกงไกรลาศ อำเภอคีรีมาศ อำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอบ้านด่านลานหอย อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก และอำเภอศรีนคร

การเดินทาง

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้ 2 ทางคือ

1. ตามทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านนครสวรรค์ กำแพงเพชร เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 101 ผ่านอำเภอฟากนครชัย อำเภอคีรีมาศ ระยะทางประมาณ 440 กิโลเมตร

2. ตามทางหลวงหมายเลข 1 ประมาณ กม.ที่ 50 เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านอุตรดิตถ์สู่นครสวรรค์ แล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 117 ตรงเข้าพิษณุโลก ก่อนจะเปลี่ยนไปใช้ทางหลวงหมายเลข 12 เข้าสู่สุโขทัย รวมระยะทาง 427 กิโลเมตร

ทางรถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารทั้งแบบธรรมดาและปรับอากาศ

ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) ถนนพหลโยธิน ทุกวันจากกรุงเทพฯ-สุโขทัย ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ติดต่อรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) โทร. 272-5228

นอกจากนี้ยังมีบริษัทเดินรถเอกชนวิ่งบริการ ได้แก่ บริษัท ทันจิตต์ โทร. 272-0143, 2720146. บริษัท วินทัวร์ โทร. 272-5263, บริษัท ถาวรฟาร์ม โทร. 272-5286 และบริษัท พิษณุโลกยานยนต์ โทร. 272-5304 ค่าโดยสารรถจากกรุงเทพฯ-สุโขทัยราคา 191 บาท

ทางรถไฟ มีรถด่วนและรถเร็วสายเหนือออกจากสถานีหัวลำโพง ไปลงที่พิษณุโลกทุกวัน จากนั้นจึงเดินทางต่อโดยรถประจำทางไปสุโขทัย อีก 59 กิโลเมตร ติดต่อรายละเอียดที่หน่วยบริการเดินทาง โทร. 223-7010, 223-7020

ทางเครื่องบิน การบินไทยมีเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ ไปลงที่พิษณุโลกทุกวัน วันละ 4-5 เที่ยวบิน จากนั้นจึงเดินทางต่อโดยรถยนต์ไปสุโขทัย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. 280-0060, 628-2000

บริษัท บางกอกแอร์เวย์ มีเครื่องบินจากกรุงเทพฯ-สุโขทัย ออกวันละ 1 เที่ยวบิน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 229-3456-63

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมือง

ศาลพระแม่ย่า ตั้งอยู่หน้าศาลากลางจังหวัดสุโขทัย ถนนนิกรบำรุง (ริมน้ำยม) ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองสุโขทัยทั่วไป เพราะศาลนี้เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระแม่ย่าและดวงวิญญาณของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชรูปพระแม่ย้านี้ทำด้วยศิลาสลักแบบเทวรูป พระพักตร์ยาว พระหนุเหลี่ยม พระเกตุมาลายาวประดับเครื่องทรงแบบนางพญาสูงประมาณ 1 เมตร พระแม่ย่า องค์นี้สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระองค์ทรงสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้กับพระแม่ คือ นางเสือง การที่เรียกว่า "พระแม่ย่า" นี้เพราะว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเรียกมารดาว่า "พระแม่" และชาวเมือง

สุโขทัยเคารพพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเสมอด้วยบิดา ดังนั้น จึงรวมเรียกพระมารดาของพระองค์ว่า “พระแม่ย่า” ดังกล่าว แต่เดิมพระแม่ย่าประดิษฐานอยู่บนเขาพระแม่ย่าห่างจากตัวเมืองเก่า ประมาณ 8 กิโลเมตร ตรงยอดเขามีเพิงหินเป็นผาป้องกันแดดฝน ต่อมาชาวสุโขทัยได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่เมืองใหม่ โดยสร้างศาลขึ้นที่หน้าศาลากลางจังหวัดริมแม่น้ำยม ดังเช่นปัจจุบัน และมีการจัดงานเฉลิมฉลองทุกปี ในเดือนกุมภาพันธ์ เรียกว่า “งานพระแม่ย่า”

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุโขทัยตามทางหลวงแผ่นดินสาย สุโขทัย-ตาก ทางหลวงหมายเลข 12 ไปทางทิศตะวันตก 12 กิโลเมตร ถนนหลวงตัดผ่านกลางเมืองจากตะวันออกไปตะวันตก เมื่อผ่านเข้าเขตเมืองเก่าจะแลเห็นยอดพระเจดีย์แบบต่างๆ อันสง่างามและวิหารอันศักดิ์สิทธิ์

กำแพงเมืองสุโขทัยรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นกำแพงพูนดิน 3 ชั้น โดยการขุดเอาดินขึ้นมาจากเป็นกำแพงและพื้นดินที่ขุดขึ้นยังเป็นคูขังน้ำไว้ใช้สอย และเป็นกำแพงน้ำขึ้นอีก 2 ชั้น กำแพงด้านทิศเหนือจดทิศใต้ยาว 1,800 เมตร ด้านทิศตะวันตกยาว 1,600 เมตร มีประตูเมือง 4 ประตู ด้านเหนือเรียกว่า “ประตูศาลหลวง” ด้านใต้เรียกว่า “ประตูมะโน” ด้านทิศตะวันออกเรียกว่า “ประตูกำแพงหัก” ด้านทิศตะวันตกเรียกว่า “ประตูอ้อ” ภายนอกกำแพงเมืองในรัศมี 5 กิโลเมตร มีโบราณสถานประมาณ 70 แห่ง สร้างขึ้นไว้ในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์

การเดินทางไปอุทยานฯ จากตัวเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถประจำทางสายเมืองเก่า (รถสองแถว) จอกรอบบริเวณที่ท่ารถใกล้ป้อมยามตำรวจ ห่างจากสะพานข้ามแม่น้ำยมไปทางฝั่งตะวันตกราว 200 เมตร มีรถออกทุก 20 นาที ค่าโดยสารคนละ 5 บาท ตั้งแต่ 6.00-18.00 น. ทุกวัน และจากอุทยานฯ มีรถจอดที่บริเวณลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นอาคารทรงไทยสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ ใกล้กับวัดพระพายหลวง เป็นศูนย์ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย รวมทั้งจัดแสดงแบบจำลองของโบราณสถานต่างๆ ในเขตเมืองเก่าสุโขทัย นักท่องเที่ยวควรเริ่มต้นชมอุทยานฯ จากจุดนี้ เพื่อจะได้เห็นภาพรวมของสุโขทัยในอดีต

แหล่งโบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย (เตาทุเรียง) อยู่ใกล้วัดพระพายหลวงบริเวณแนวคูเมืองเก่าที่เรียกว่า “แม่โจน” เป็นเตาเผาด้วยขามสมัยสุโขทัย มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 18 ค้นพบเตาโดยรอบ 49 เตา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณคันคูแม่น้ำโจนด้านทิศเหนือ 37 เตา ด้านทิศใต้ข้างกำแพงเมือง 9 เตา และด้านทิศตะวันออก 3 เตา เตาเผาเครื่องสังคโลกมีลักษณะคล้ายประทุน เกรียนขนาดกว้าง 1.50-2.00 เมตร ยาว 4.5 เมตร เครื่องปั้นดินเผาที่พบบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นประเภทถ้วยชามมีขนาดใหญ่ น้ำยาเคลือบขุ่นสีเทาแกมเหลือง มีลายเขียนสีดำ ส่วนใหญ่ทำเป็นรูปดอกไม้ ปลา และจักร

วัดพระพายหลวง ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองทางด้านทิศเหนือ เป็นโบราณสถานขนาดใหญ่มีความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากวัดมหาธาตุ วัดนี้มีคูน้ำล้อมรอบ 3 ชั้น มีปรางค์ 3 องค์ เป็นปรางค์ประธานของวัด ทำด้วยศิลาแลง แบบศิลปะลพบุรี ยังคงเห็นลายปูนปั้นที่ปรางค์ด้านทิศเหนือ ด้านหน้าปรางค์มีฐานวิหารเจดีย์ที่ปรักหักพัง ทางด้านประติมากรรม มีพระพุทธรูปปูนปั้นปางต่างๆ เช่น นั่ง ยืน เดิน นอน ซึ่งส่วนใหญ่ชำรุดแล้วประดิษฐานที่มณฑปและซุ้มเจดีย์

วัดศรีชุม ตั้งอยู่ห่างจากวัดพระพายหลวง ไปทางทิศตะวันตก 800 เมตร เป็นวัดที่ประดิษฐานพระอจนะ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย และลักษณะของวิหารอันเป็นที่ประดิษฐานพระอจนะนั้น สร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมลักษณะคล้ายมณฑป แต่หลังคาพังทลายลงมาหมดแล้ว เหลือเพียงผนังทั้งสี่ด้านผนังแต่ละด้านก่ออิฐถือปูนอย่างแน่นหนา ผนังทางด้านใต้มีช่องให้คนเข้าไป

ภายใน และเดินขึ้นไปตามทางบันไดแคบๆ ถึงผนังด้านข้างขององค์พระอจนะ หรือสามารถขึ้นไปถึงสันผนังด้านบนได้ ภายในช่องกำแพงตามฝ่าผนังมีภาพเขียนเก่าแก่แต่เลอะเลือนเกือบหมด ภาพเขียนนี้มีอายุเกือบ 700 ปี นอกจากนี้แล้วบนเพดานช่องบันไดยังมีแผ่นหินชนวนขนาดใหญ่แกะสลักลวดลายต่างๆ ไว้มีจำนวนทั้งหมด 50 ภาพ เมื่อเดินตามช่องทางบันไดขึ้นไปจะโผล่พบหลังคาวีหามองเห็นทิวทัศน์อันงดงามของเมืองเก่าสุโขทัยได้โดยรอบ

เพราะเหตุใดวิหารวัดศรีชุมจึงมีความเร้นลับซ่อนอยู่อย่างนี้ เรื่องนี้หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้ว จะพบว่า พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์พระร่วงทรงพระปรีชาสามารถในด้านปลูกปลูกบโอบใจทหารทนายและด้านอื่นๆ อีกมาก เพราะผนังด้านข้างขององค์พระอจนะมีช่องเล็กๆ ถ้าหากใครแอบเข้าไปทางอุโมงค์แล้วไปโผล่ที่ช่องนี้และพูดออกมาดังๆ ผู้ที่อยู่ภายในวิหารจะต้องนึกว่าพระอจนะพูดได้ และเสียงพูดนั้นจะกังวานน่าเกรงขาม เพราะวิหารนี้ไม่มีหน้าต่าง แต่เดิมคงมีหลังคาเป็นรูปโค้งคล้ายโดม

พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518 ตั้งอยู่ริมถนนจรดวิถีถ่องทางทิศเหนือของวัดมหาธาตุ ลักษณะพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นพระบรมรูปหล่อด้วยโลหะทองเหลืองผสมทองแดงรมดำ ขนาด 2 เท่าของพระองค์จริง สูง 3 เมตร ประทับนั่งห้อยพระบาทบนพระแท่นมณีคิลบาตร พระหัตถ์ขวาถือคัมภีร์ พระหัตถ์ซ้ายอยู่ในท่าทรงสั่งสอนประชาชน พระแท่นด้านซ้ายมีพานวางพระขรรค์ไว้ข้างๆ ลักษณะพระพักตร์เหมือนอย่างพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยตอนต้น ถ่ายทอดความรู้สึกว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีน้ำพระทัยเมตตากรุณา ยุติธรรมและเฉียบขาด ที่ด้านข้างมีภาพแผ่นจำหลักจารึกเหตุการณ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ตามที่อ้างถึงในจารึกสุโขทัย

วัดมหาธาตุ เป็นวัดใหญ่อยู่กลางเมือง สร้างสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ มีพระเจดีย์ต่างๆ รวมถึง 200 องค์ นับเป็นวัดสำคัญประจำกรุงสุโขทัย มีพระเจดีย์มหาธาตุ ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ศิลปะแบบสุโขทัยแท้ตั้งเป็นเจดีย์ประธาน

ล้อมรอบด้วยเจดีย์ 8 องค์ บนฐานเดียวกัน คือ ปรากฏศิลปะแล่งตั้งอยู่ที่ทิศทั้ง 4 และเจดีย์แบบศรีวิชัยผสมลังกาคือด้วยอิฐอยู่ที่มุม ด้านตะวันออกบนเจดีย์ประธานมีวิหารขนาดใหญ่ก่อด้วยศิลาแลง มีแท่นซึ่งเคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ พระศรีศากยมุนี ปัจจุบันได้รับการเคลื่อนย้ายไปอยู่ที่วัดสุทัศนฯ กรุงเทพฯ ที่ด้านเหนือและด้านใต้เจดีย์มหาธาตุมีพระพุทธรูปยืนภายในซุ้มพระเรียกว่า "พระอัฐารศ" ด้านใต้ยังพบแท่นหินเรียกว่า "ขอมดำดิน" อีกด้วย

เนินปราสาทพระร่วง หรือเขตพระราชวัง ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของวัดมหาธาตุ เป็นซากอาคารก่อด้วยอิฐ ขุดแต่งบูรณะแล้ว มีฐานบัวโดยรอบทำด้วยรูปปั้น สันนิษฐานว่า เนินแห่งนี้ คือ ที่ตั้งของพระที่นั่งหรือปราสาทที่ประทับของกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงที่ครองกรุงสุโขทัยในกาลก่อน แต่องค์ปราสาทหาขึ้นดีไม่ได้แล้วเพราะคงจะสร้างด้วยเครื่องไม้ เดียวนี้ไม่มีแต่ซากกระเบื้องมุงหลังคากระจัดกระจายทั่วไป ณ เนินปราสาทแห่งนี้เองที่ได้ค้นพบศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงและพระแท่นมณีคิลบา

วัดศรีสวย วัดนี้เป็นวัดเก่าตั้งแต่สมัยขอมครองเมืองสุโขทัยยังปรากฏปรากฏแบบขอมสามองค์อยู่จนถึงปัจจุบัน เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสเมืองสุโขทัย พระองค์ทรงพบรูปพระอิศวรและหลักไม้ปักอยู่ในโบสถ์ จึงทรงสันนิษฐานว่า วัดนี้คงเป็นสถานที่พวกพราหมณ์ใช้ในการทำพิธีโล้ชิงช้า แต่ต่อมาเมื่อชาวไทยเข้าครองสุโขทัย วัดนี้จึงเปลี่ยนเป็นวัดทางพุทธศาสนา

วัดตระพังเงิน (คำว่า "ตระพัง" หมายถึง สระน้ำ หรือหนองน้ำ) เป็นโบราณสถานสำคัญตั้งอยู่บริเวณขอบตระพังเงินด้านทิศตะวันตก มีเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์หรือดอกบัวตูมเป็นประธาน บริเวณเรือนธาตุจะมีชั้นประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นประทับยืนทั้ง 4 ทิศ ด้านหน้าเป็นวิหาร 7 ห้อง ฐานและเสาก่อด้วยศิลาแลง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย บริเวณตรงกลางตระพังเป็นเกาะขนาดเล็ก เป็นที่ตั้งของพระอุโบสถ บริเวณตระพังจะ

มีดอกบัวขึ้นอยู่รอบสระสวยงามมาก

วัดสระศรี วัดสระศรีตั้งอยู่บนเกาะกลางสระใหญ่กลางเมืองที่เรียกกันว่า “ตระพังตระกวน” มีเจดีย์ทรงลังกาเป็นเจดีย์ประธานของวัด ด้านหน้าเจดีย์มีวิหารขนาดใหญ่ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ด้านหน้าของวิหารเป็นพระอุโบสถตั้งอยู่กลางเกาะเล็กๆ ทางด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน มีเจดีย์ทรงลังกาผสมศรีวิชัยขนาดเล็กสวยงามอยู่ด้วย

วัดสะพานหิน โบราณสถานด้านทิศตะวันตกของกำแพงเมืองที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง วัดนี้ตั้งอยู่บนเนินลูกเตี้ย สูงประมาณ 200 เมตร มีทางเดินปูละด้วยหินชนวนแผ่นบางๆ จนถึงบริเวณลานวัด มีวิหารก่อด้วยอิฐ มีเสาก่อด้วยศิลาแลง 4 แถว 5 ห้อง ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระปางประทานอภัยสูง 12.50 เมตร เรียกว่า “พระอัฐารศ”

ศาลามาแดง เป็นศาสนสถานตามคติศาสนาฮินดู ก่อด้วยศิลาแลง ส่วนยอดหักพังลงหมด รูปแบบทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมศิลปะที่เป็นรูปเคารพ เปรียบเทียบได้กับศิลปะของสมัยนครวัด (ราว พ.ศ. 1650-1720) จัดเป็นโบราณสถานที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในเมืองสุโขทัย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เป็นสถานที่รวบรวม และจัดแสดงศิลปโบราณที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีภายในเมืองสุโขทัยและที่ประชาชนมอบให้ บริเวณพิพิธภัณฑสถานจะแบ่งส่วนการแสดงโบราณวัตถุไว้เป็น 3 ส่วนคือ

1. **อาคารลายเสือไท 700 ปี** เป็นอาคารใหม่ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้าอาคารใหญ่ เป็นที่จัดแสดงศิลปวัตถุสมัยสุโขทัย เช่น พระพุทธรูป เครื่องใช้ถ้วยชาม สังคโลก ศิลาจารึก ฯลฯ

2. **อาคารพิพิธภัณฑ** แบ่งออกเป็น 2 ชั้น แสดงศิลปวัตถุในยุคสมัยต่างๆ มากมาย อาทิ พระพุทธรูปสำริด ใ้อง สังคโลก เครื่องศาสตราวุธ เครื่องถ้วยชามสังคโลก เงินตรา ท่อนำระบชลประทานสุโขทัย ฯลฯ

3. **พิพิธภัณฑกลางแจ้ง** จะอยู่ด้านนอกโดยรอบอาคารใหญ่ เป็นที่ตั้ง

แสดงศิลปวัตถุโบราณต่างๆ อาทิ พระพุทธรูปศิลา แผ่นจำหลัก รูปทรงอาคารไทยแบบต่างๆ เตาทุเรียงจำลอง เสาธรรมจักรศิลา เป็นต้น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง เป็นให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ยกเว้น วันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชม ชาวไทยคนละ 5 บาท ชาวต่างประเทศคนละ 10 บาท กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะควรติดต่อล่วงหน้ากับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง ถนนจรดวิถีถ่อง ตำบลเมือง จังหวัดสุโขทัย 64210 โทร. (055) 612167

บริเวณพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ครอบคลุมพื้นที่กว่า 70 ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญที่น่าสนใจอีกมากมาย กรณีนักท่องเที่ยวมีเวลาว่าง โบราณสถานที่น่าสนใจ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น ใครขอแนะนำดังนี้

ทิศตะวันออก วัดช้างล้อม วัดตระพังทองหลวง วัดเจดีย์สูง

ทิศตะวันตก วัดพระบาทน้อย วัดเจดีย์งาม วัดมังกร เชื้อนสรัดวงค์ (ทำนบหรืออ่างเก็บน้ำพระร่วง)

ทิศใต้ วัดเชตุพน วัดเจดีย์สี่ห้อง วัดศรีพิจิตรกิริยาลงนาม

อัตราค่าเข้าชมโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต้องเสียค่าธรรมเนียมเข้าชมชาวไทย 5 บาท ชาวต่างประเทศ 20 บาท และการนำยานพาหนะ 4-6 ล้อ เข้าเขตโบราณสถานต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก 30 บาท ส่วนพาหนะเกิน 6 ล้อ ไม่อนุญาตให้นำเข้า

กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะและต้องการวิทยากรนำชมหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับอุทยานฯ สามารถติดต่อได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย 64210 โทร. (055) 613241

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอศรีมณเฑียร

อุทยานแห่งชาติรามคำแหง (เขาลอง จังหวัดสุโขทัย) อุทยานแห่งชาติ

ชาติรามคำแหง จังหวัดสุโขทัย เป็นอุทยานแห่งชาติทางประวัติศาสตร์แห่งแรกของเมืองไทยที่น่าสนใจและน่าศึกษา เพราะเป็นการอนุรักษ์ป่าที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงสุโขทัยไว้พร้อมกับธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ 341 ตารางกิโลเมตร หรือ 213,215 ไร่ ในสมัยก่อนเรียกกันว่า "ป่าเขาหลวง" แต่เมื่อทางการเข้ามาดำเนินการสงวนพื้นที่แห่งนี้ไว้เพื่อประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้นได้ตั้งชื่อเสียใหม่ว่า "รามคำแหง" ซึ่งเป็นมงคลนาม เพราะมาจากพระนามของกษัตริย์อัครวิริยะของชาติไทย คือ "พ่อขุนรามคำแหงมหาราช" ผู้ครองกรุงสุโขทัย เพราะชื่อเดิมนี้ (เขาหลวง) ซ้ำกับ "ป่าเขาหลวง" ซึ่งเป็นชื่ออุทยานแห่งชาติเขาหลวงที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อุทยานฯ แห่งนี้ประกอบด้วยขุนเขาที่เด่นเป็นสง่าทำให้นักปีนเขาทั้งหลาย คือ ยอดเขาหลวงซึ่งประกอบด้วยยอดเขาถึง 4 ยอดด้วยกัน มีหน้าผาสูงชัน ทิวทัศน์สวยงามมากเมื่อมองลงมาจากยอดเขาเหล่านี้ มีสัตว์ป่านานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามและต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความเป็นมาเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยก่อน จึงเหมาะสมแก่การไปพักผ่อนหย่อนใจ และศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ด้วย อุทยานแห่งชาติรามคำแหงได้รับการประกาศ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2523

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของป่าเขาหลวงหรืออุทยานแห่งชาติรามคำแหงอยู่ในท้องที่ตำบลด่าน ตำบลลานหอย อำเภอด่านลานหอย ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย ตำบลบ้านป้อม ตำบลศรีศรีมาศ อำเภอศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย จุดสูงสุดของเขาลองอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลถึง 1,200 เมตร เขาหลวงนี้ประกอบด้วยยอดเขาถึง 4 ยอดด้วยกัน คือยอดเขาหารายณ์ สูงจากระดับน้ำทะเล 1,160 เมตร ยอดเขาพระแม่ย่า สูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร ยอดเขาภูสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร และยอดเขาพระเจดีย์ สูงจากระดับน้ำทะเล 1,185 เมตร ดังนั้น เมื่อมองจากยอดเขาเหล่านี้ลงไปจึงสามารถมองเห็นทิวทัศน์ทั้งดงงาม จะเห็นทิวทัศน์ที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยที่เรียกกันว่า

"ศรีดมรงค์" และตัวจังหวัดสุโขทัยได้อย่างชัดเจน

สถานที่ที่น่าสนใจ ในบริเวณอุทยานแห่งชาติรามคำแหง

ยอดเขาหารายณ์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,160 เมตร เป็นที่ตั้งของสถานีโทรคมนาคมเขาหารายณ์ ของกองทัพอากาศมีเนื้อที่ 25 ไร่ บริเวณเขาหารายณ์มีหน้าผาที่สวยงามและสูงชันเป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจ สามารถมองเห็นทิวทัศน์รอบเขาในเวลากลางคืน จะเห็นแสงไฟจากจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดพิษณุโลกได้เป็นอย่างดี

ยอดเขาพระแม่ย่า มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 เมตร ตามประวัติความเป็นมาในสมัยก่อนเป็นที่ประทับและจำศีลภาวนาของพระแม่ย่า

ยอดเขาพระเจดีย์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,185 เมตร ซึ่งจุดเด่นของยอดเขาเหล่านี้ประกอบไปด้วยหน้าผาที่สวยงามและป่าดินสลับกับทิวทัศน์ของทุ่งหญ้าผืนใหญ่ที่ทอดไปตามแนวทิวเขา

ประตูล้อมรอบ ทางประวัติศาสตร์ที่มีปรากฏอยู่ดังนี้คือ "ประตูป่า" อยู่ทางทิศเหนือของสวนลุ่ม หรือบริเวณที่ตั้งสำนักงานของอุทยานแห่งชาติในปัจจุบัน "ประตูเปลือย" อยู่ทางทิศตะวันออกของสวนลุ่ม ตั้งอยู่บริเวณด้านตรงของอุทยานฯ "ประตูพระร่วง" อยู่ทางทิศใต้ของสวนลุ่มและมีเรื่องเล่ามาว่าเป็นประตูที่พระร่วงเข้ามาเล่นว่าว ณ ที่แห่งนี้

สวนลุ่มหรือสวนลุ่มพินัน เป็นสวนว่านยาสมุนไพรอีกแห่งหนึ่งอยู่ที่เชิงเขาหลวง ปัจจุบันคือ ที่ตั้งสำนักงานอุทยานแห่งชาติรามคำแหง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขาลอง

สวนขวัญ เป็นสวนว่านยาและสมุนไพรอีกแห่งหนึ่ง แต่อยู่บนยอดเขาหลวง ใช้เวลาเดินเท้าขึ้นไปอีก 6 ชั่วโมง

เบ็กลาย เป็นสถานที่ของชนสมัยก่อนสร้างไว้เป็นที่พักระหว่างทางขึ้นยอดเขาหลวง และเป็นที่พักของพรานในสมัยพระร่วง นอกจากนี้ยังมีลานพม่าลับหอกเป็นสถานที่เล่าว่าสมัยก่อนพม่าเข้ามาทำสงครามกับกรุงสุโขทัย

ได้ใช้ลัทธิทอให้คมมีรอยบุ๋มเป็นร่องๆ ให้เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้

น้ำตกกล้าเกลียว อยู่ทางทิศตะวันออกของเขาลง ไหลลงสู่แม่น้ำยมที่บ้านไว้งบ่อ และนอกจากนี้ยังมีน้ำตกน้ำพุ น้ำตกผาน้ำริน และน้ำตกข้างทอง เป็นต้น

ทุ่งแห่งนาค เป็นสถานที่สำหรับบวชพระในสมัยพระร่วงและทุ่งตึกลี นอกจากนี้มีถ้ำต่างๆ ให้ชม เช่น ถ้ำพระนารายณ์ ถ้ำพระเมย์ ถ้ำมเหศวร ถ้ำรอยพระบาท ถ้ำพระนอน ถ้ำสำเร็จและปล่องนางนาค

เขื่อนศรีนครินทร์ หรือ ทำนบพระร่วง ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเมืองเก่าทำนบนี้เป็นเขื่อนดิน (คันดิน) สำหรับกั้นน้ำอยู่ระหว่างซอกเขาระหว่างเขาพระบาทใหญ่และเขากัวอ้ายมา เพื่อกักน้ำและชักน้ำไปตามคลองส่งน้ำมาเข้ากำแพงเมืองเข้าสระตระพังเงิน สระพังทอง เพื่อนำไปใช้ในเมืองและพระราชวังในสมัยโบราณ ซึ่งปัจจุบันกรมชลประทานได้ปรับปรุงบูรณะและซ่อมแซมขึ้นใหม่

การเดินทางและที่พัก

สำหรับการเดินทางไปท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติรามคำแหงนั้น หากจะเริ่มต้นออกจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ถึงสุโขทัย โดยผ่านทางนครสวรรค์ กำแพงเพชร ศรีสัครา (อำเภอศรีสัครา) ก่อนถึงจังหวัดสุโขทัย 20 กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 414 จะเห็นยอดเขาสูงอยู่ทางซ้ายมือ เลี้ยวซ้ายไปตามถนนลูกรัง ระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร ถึงที่ทำการของอุทยานแห่งชาติรามคำแหง ต่อจากนั้นต้องเดินทางโดยทางเท้าจากที่ทำการไปยังสถานที่เที่ยวต่างๆ รายละเอียดที่พัก ติดต่อได้ที่ โทร. 579-0529, 579-4842 หรือที่ ตู้ ป.ณ. 1 อำเภอศรีสัครา จังหวัดสุโขทัย 64160

น้ำตกสายรุ้ง เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงและสวยงามมากที่สุดอยู่ทางทิศตะวันตกของเขาลง ไหลลงสู่แม่น้ำยมที่บ้านพุ อำเภอศรีสัคราเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาลง การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 101 (สายสุโขทัย-กำแพงเพชร) กิโลเมตรที่ 400 มีป้ายบอกทาง แยกซ้ายเข้าไปประมาณ 13 กิโลเมตร ถนนเข้าเป็นทางลูกรังสลับทางลาดยางบางช่วง มี

หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ในบริเวณนี้ที่จอดรถ น้ำตกมี 4 ชั้น ต้องเดินเท้าจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ขึ้นไปตามธารน้ำไหล มีระยะทาง 880, 960, 1,160 และ 1,200 เมตร ตามลำดับ

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอสวรรคโลก

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรคโลก ตั้งอยู่ที่ตำบลวังไม้ขอนหลังวัดสวรรคาราม (วัดกลาง) อำเภอสวรรคโลก ห่างจากสุโขทัย 38 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายมือเข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร พิพิธภัณฑสถานนี้เปิดเมื่อ พ.ศ. 2527 การจัดแสดงในอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ชั้นบนจัดแสดงประติมากรรมสมัยต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมบัติของพระสวรรคโลก และบางส่วนย้ายมาจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพระพุทธรูปในยุคสมัยต่างๆ ตั้งแต่ก่อนยุคสุโขทัย จนถึงศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น ส่วนบริเวณชั้นล่าง จัดแสดงเครื่องถ้วยสังคโลก เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เรื่องเครื่องถ้วยสังคโลก ซึ่งชุดค้นพบมากที่สุดที่แหล่งโบราณคดีเครื่องถ้วยสังคโลกบ้านเกาะน้อย อำเภอศรีสัชนาลัย รวมทั้งแสดงเครื่องถ้วยสมบัติได้ทะเลทั้งมได้มาจากแหล่งเรือจม เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์เวลา 8.30-16.00 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย 5 บาท ชาวต่างชาติ 10 บาท ในกรณีเข้าเป็นหมู่คณะและต้องการวิทยากรนำชม ติดต่อได้ที่พิพิธภัณฑสถานสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 641-571

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอศรีสัชนาลัย

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอศรีสัชนาลัย บนฝั่งขวาของแม่น้ำยม เดิมชื่อว่า "เมืองเชลียง" เปลี่ยนชื่อเป็น "ศรีสัชนาลัย" ในสมัยกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงขึ้นครองกรุงสุโขทัย และได้สร้างเมืองขึ้นใหม่เป็นศูนย์กลางการปกครองแทนเชลียง ในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์มีโบราณสถานและโบราณวัตถุอยู่มากมายสำรวจค้นพบแล้ว 134

แห่ง ที่สำคัญๆ ก็ได้แก่

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หรือวัดพระบรมธาตุเมืองเชลียง หรือวัดพระปรารค์ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองเก่าศรีสัชนาลัย ลงไปทางด้านใต้ประมาณ 3 กิโลเมตร สิ่งสำคัญภายในวัด มีพระปรารค์องค์ใหญ่ก่อด้วยศิลาแลงฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้าง 22.50 เมตร ด้านหน้าพระปรารค์มีบันไดขึ้นไปสู่ซุ้มประตูเข้าองค์ปรารค์ ซึ่งมีพระปรารค์องค์เล็กตั้งอยู่กลางห้องเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

วัดช้างล้อม อยู่ในเขตตัวเมืองศรีสัชนาลัย เป็นวัดสำคัญของเมือง มีเจดีย์ทรงลังกาองค์ใหญ่เป็นหลักของวัด ที่ฐานเจดีย์มีช้างปูนปั้นยืนหันหลังชนผนังเจดีย์อยู่โดยรอบ จำนวน 39 เชือก และช้างที่อยู่ตามมุมเจดีย์ทั้ง 4 ทิศ ตกแต่งเป็นช้างทรงเครื่องตัวใหญ่สวยงามกว่าช้างเชือกอื่นๆ โดยรอบเหนือฐานเจดีย์จะมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยทุกซุ้ม

วัดนางพญา เป็นวัดที่มีวัดลายปูนปั้นงดงามมาก ปรากฏอยู่บนฉากผนังวิหารด้านตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งเป็นวิหารขนาดเจ็ดห้อง ภายในวิหารตามเสาทุกด้านมีเทพนมและลวดลายต่างๆ ทำด้วยสังคโลกไม่เคลือบ เจดีย์ของวัดก่อด้วยศิลาแลงสูงใหญ่ และมีสภาพสมบูรณ์รอบฐานเจดีย์ มีเสาโคมไพโดยตลอด มีบันไดขึ้นไปบนเจดีย์

วัดเขาพนมเพลิง ตั้งอยู่บนยอดเขาสูงเตี้ยๆ ของเมืองเก่าศรีสัชนาลัย สิ่งที่สำคัญของวัดนี้อยู่ที่ตัวพระเจดีย์ศิลาแลง และวิหารใหญ่ด้านหน้า ด้านหลังของเจดีย์มีมณฑปเล็กๆ หลังหนึ่งตั้งอยู่ ที่วิหารมีเสาศิลาแลงและพระพุทธรูปซึ่งตั้งเป็นประธานแต่ได้ชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลา พระประธานในวิหารประทับหันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสร้างด้วยศิลาแลงเป็นชั้นๆ นำมาต่อกัน และตกแต่งพอกปูนภายนอกอีกทีหนึ่ง

วัดเขาสุวรรณคีรี อยู่ทางทิศตะวันตกห่างจากยอดเขาพนมเพลิง 200 เมตร และมีความสูงกว่ายอดเขาพนมเพลิงเล็กน้อย เป็นที่ตั้งของพระเจดีย์ที่

มีรูปเป็นองค์ระฆังคว่ำใหญ่โตและสูงมาก ฐานของเจดีย์ทำสูงขึ้นไปถึง 5 ชั้น มีบันไดศิลาแลงเตี้ยๆ สำหรับเดินขึ้นไปบริเวณทักษิณของเจดีย์ได้ ที่ด้านหลังของเจดีย์ใหญ่มีวิหารน้อยและเจดีย์ขนาดเล็กๆ และตรงกำแพงแก้วชั้นในทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีรูปยักษ์ปูนปั้นขนาดใหญ่ และรูปสิงห์ รูปปูนปั้นเหล่านี้ชำรุดและล้มอยู่กับพื้นดิน ลักษณะของรูปยักษ์คล้ายรูปยักษ์วัดช้างล้อมมาก สันนิษฐานว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้างวัดนี้

วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดเจดีย์เจ็ดแถวนี้ นับว่ามีความสวยงามกว่าวัดอื่นในเมืองสุโขทัย เพราะมีเจดีย์แบบต่างๆ กันมากมายเป็นศิลปะสุโขทัยแท้ก็มี เป็นศิลปะแบบศรีวิชัยผสมสุโขทัยก็มี นอกจากนี้ภายในเจดีย์บางองค์ยังมีภาพเขียนผนังอีกด้วย แต่ในปัจจุบันลบเลือนไปเกือบหมดแล้ว

วัดสวนแก้วอุทยานใหญ่ อยู่ห่างจากวัดเจดีย์เจ็ดแถวนัก มีกำแพงศิลาแลงล้อมรอบ สิ่งสำคัญของวัดนี้ก็คือเจดีย์ทรงลังกา ที่ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทำให้ดูแปลกตากว่าเจดีย์ทรงลังกาวัดอื่นๆ

วัดสวนแก้วอุทยานน้อย หรือที่เรียกกันอีกชื่อว่า วัดสระแก้ว มีพระเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์เป็นหลักของวัด ด้านหน้าของซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทางด้านทิศตะวันตกมีสระน้ำอยู่สระหนึ่งทำให้สันนิษฐานว่าวัดนี้คือ วัดแก้วราชประดิษฐานที่มีกล่าวถึงในพงศาวดารเหนือแน่นอน

การเดินทาง

การเดินทางไปอำเภอศรีสัชนาลัยจากตัวเมืองสุโขทัยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 (สุโขทัย-สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย) ถึงบริเวณกิโลเมตร 64 เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานข้ามแม่น้ำยม จะมีทางแยกขวาเข้าอุทยานฯ ประมาณ 2 กิโลเมตร ระยะทาง 68 กิโลเมตร หรือโดยสารรถประจำทาง สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย ได้ที่คิวรถ บริเวณตลาดเทศบาล นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางจากสวรรคโลกไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1201 ไปจนถึงตำบลเมืองเก่า บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำยมแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าอุทยานฯ อีก 2 กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00-17.00 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย 5 บาท ชาวต่างชาติ 20 บาท นักท่องเที่ยวที่ต้องการขอวิทยากรนำชม หรือสอบถามรายละเอียดสามารถติดต่อได้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย 64130 โทร. (055) 679-211

ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์เตาสังคโลก (เตาทุเรียง) ตั้งอยู่ที่บ้านเกาะน้อย อยู่เหนือเมืองศรีสัชนาลัยไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตร มีเตาเผาที่ขุดพบแล้วกว่า 500 เตาในบริเวณยาวประมาณ 1 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นนิคมอุตสาหกรรมของเมืองศรีสัชนาลัย มีการขุดพบเครื่องสังคโลกทั้งในสภาพสมบูรณ์และแตกหักเป็นจำนวนมาก ลักษณะเตาเผาจะเป็นรูปยาวรีคล้ายประทุนเรือจางยาว ประมาณ 7-8 เมตร

ศูนย์ศึกษา ดังกล่าว ปัจจุบันมีอยู่ 2 อาคาร ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเตาที่ใช้เป็นที่ศึกษา มีหมายเลขเตาที่ใช้เรียกในการศึกษา คือ เตาที่ 42 และเตาที่ 61 ภายในตัวอาคารจะมีการจัดแสดงโบราณวัตถุ เอกสารทางวิชาการ ตลอดจนงานวิวัฒนาการเครื่องถ้วยสมัยโบราณให้นักท่องเที่ยวชมอีกด้วย โดยศูนย์ฯ จะเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-12.00 น. และเวลา 13.00-16.30 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชม คนไทย 5 บาท ชาวต่างประเทศ 20 บาท

การเดินทาง จากบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยไปทางทิศเหนือ ทางประตูหม้อไปถึงบ้านเกาะน้อยราว 5 กิโลเมตร จะเห็นซากเตาเผาโบราณเรียงรายอยู่โดยทั่วไป หรือจากตัวอำเภอศรีสัชนาลัย ใช้เส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1201 ลงมาที่บ้านเกาะน้อย ประมาณ 7 กิโลเมตร จะเห็นอาคารศูนย์ฯ อยู่ทางซ้ายมือ

อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย เดิมชื่อปากา เป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียก มีความหมายถึงปากาหลวงหรือสันกลางแม่น้ำวังช้าง มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าคาขนาดใหญ่เป็นต้นน้ำของแม่น้ำท่าแพภายในบริเวณอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่ น้ำตกตาดเดือน น้ำตกตาดดาว น้ำตก

ทรายขาว ถ้ำธาราวสันต์ โป่งเดือด ถ้ำค้างคาว บริเวณอุทยานมีเนื้อที่ทั้งหมด 133,250 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2524

ติดต่อจองที่พักหรือสอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย ตู้ ปณ. 10 ต.บ้านแก่ง อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย 64130 โทร. (055) 611-179 ต่อ 163 หรือที่งานบริการบ้านพัก กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร. 579-0529, 579-4842

การเดินทาง โดยรถยนต์จากจังหวัดสุโขทัยตามถนนสายสุโขทัย-สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย (สายเก่า) จะเข้าสู่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัยได้ 2 ทางคือ สายเก่า จากอำเภอสวรรคโลกเลี้ยวซ้ายไปอำเภอทุ่งเสลี่ยมข้ามสะพานแม่น้ำยมไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามทางสายใหม่สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ถึงบ้านเมืองเก่า เลี้ยวซ้ายลงทางลูกรังถึงบ้านสารจิตกรอีก 9 กิโลเมตร แล้วเดินทางต่อผ่านบ้านแก่ง บ้านปากค่างและบ้านปากา ถึงที่ทำการอุทยานฯ ระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร และสายที่ 2 จากอำเภอศรีสัชนาลัยเลี้ยวซ้ายผ่านหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสัชนาลัย ข้ามสะพานแม่น้ำยม ผ่านหน้าโรงพยาบาลศรีสัชนาลัย เลี้ยวซ้ายไปตามทางสายใหม่ ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก ถึงบ้านหนองอ้อ เลี้ยวขวาลงทางลูกรังไปเชื่อมกับทางสายแรกที่บ้านสารจิตกร รวมระยะทางถึงอุทยานแห่งชาติฯ ประมาณ 45 กิโลเมตร จะมีป้ายบอกทางชัดเจน สภาพเส้นทางจะเป็นทางลาดยาง ขนาดสองทางวิ่ง ก่อนจะเข้าอุทยานฯ จะต้องผ่านห้วยซึ่งมีสะพานข้ามอยู่แล้ว

สำหรับการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง จะมีรถออกจากอำเภอศรีสัชนาลัยเป็นรถสองแถวขนาดใหญ่ จอดที่ตรงข้ามสถานีตำรวจภูธร อำเภอศรีสัชนาลัย มีป้ายเขียนนอกรถว่า "บ้านโป" จำนวน 1 คัน และมี "แม่เรือทรัพย์" อีก 1 คัน ซึ่งรถทั้ง 2 คัน จะออกเวลา 11.00 น. ค่าโดยสารถึงอุทยานฯ คนละ 30 บาท

ในกรณีนี้ที่เดินทางเป็นหมู่คณะ อาจจ้างเหมาจากท่ารถดังกล่าวเข้าไปอุทยานฯ ได้ ราคาจ้างเหมาต่อเที่ยวประมาณ 600 บาท

ต้นสักใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสวนป่าศรีสัชนาลัยของ ออป. บริเวณกิโลเมตรที่ 47 เส้นทางหลวงหมายเลข 101 ห่างจากอำเภอสรีสัชนาลัย 19 กิโลเมตร จะมีทางลัดลงแยกขวาจากถนนใหญ่เข้าไปประมาณ 700 เมตร

เทศกาลและงานประเพณี

งานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในวันที่ 17 มกราคมของทุกปี ทางจังหวัดได้จัดให้มีงานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ณ บริเวณอนุสาวรีย์ของพระองค์ท่าน เพื่อเป็นการรำลึกและเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ขจรกระจายไปทั่วในงานดังกล่าว จะมีการทำบุญตักบาตรและพิธีทางศาสนา ขบวนสักการะพ่อขุน การบวงสรวง การเล่นพล ตลอดจนนาฏศิลป์และมหรสพต่างๆ ทั้งกลางวันและกลางคืน

ประเพณีงานบวชพระที่อำเภอสรีสัชนาลัย หรือชาวบ้านเรียกว่า "บวชช้าง" เป็นงานประเพณีอุปสมบทของชาวบ้านหาดเลี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย กำหนดการจัดงานวันที่ 7-8 เมษายน ของทุกปี ลักษณะเป็นการอุปสมบทหมู่แห่ด้วยช้างเป็นขบวน ประมาณ 20-30 เชือก มีการตกแต่งนาคและช้างอย่างสวยงาม มีการประกวดกันระหว่างเจ้าภาพที่นัดหมายกันมาเป็นประจำทุกปี

งานประเพณีสงฆ์น้ำโยยทาน จัดขึ้นในวันสงกรานต์ของทุกปี ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เป็นการสืบทอดงานประเพณีเก่าแก่ของสุโขทัย ดังหลักฐานที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ว่า "คนสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโยยทาน" งานประกอบไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจ อาทิ กิจกรรมทางศาสนา การประกวดผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การแสดงนาฏศิลป์ และละครประกอบแสงเสียง การเล่นไฟ ขบวนแห่สงกรานต์ ฯลฯ

งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟเป็น

งานประเพณีที่จังหวัดจัดขึ้นในวันเพ็ญเดือนสิบสองของทุกปี ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ลักษณะของงานประกอบด้วยการลอยกระทง จุดประทีปโคมไฟ จุดตะไลไฟพะเนียง การละเล่นพื้นบ้าน ขบวนแห่ต่างๆ และระบำโบราณคดีชุดสุโขทัย แสดงออกถึงวิถีชีวิตของชาวสุโขทัยตามศิลาจารึกในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโบราณสถานในบริเวณเมืองเก่าสุโขทัย นอกจากนี้ยังมีการแสดงแสงเสียง เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย

งานวันพิชิตยอดเขาหลวง เป็นงานประจำปีที่จังหวัดสุโขทัยจัดให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ได้เดินทางขึ้นสู่ยอดเขาหลวง ในอุทยานแห่งชาติรามคำแหง อ.คีรีมาศ โดยจัดประมาณ เสาร์-อาทิตย์ที่สองของเดือนธันวาคม ผู้สนใจสอบถามรายละเอียด สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 612-286

สินค้าที่ระลึก

เครื่องสังคโลก เป็นสิ่งของที่นักนิยมของเก่าชอบสะสม ช่างฝีมือสุโขทัยสามารถผลิตสังคโลกเลียนแบบของเก่าดั้งเดิมจนแทบแยกความแตกต่างไม่ได้ และสังคโลกที่ผลิตใหม่เหล่านี้ได้กลายมาเป็นสินค้าที่ระลึกราคาย่อมเยาของ จ.สุโขทัย

เครื่องปั้นดินเผาทุ่งหลวง อำเภอกีรีมาศ เป็นงานดินเผาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นหม้อรูปทรงต่างๆ มีลายฉลุ หรือเป็นรูปสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย เช่น กบ อึ่งอ่าง สุนัข

ทองโบราณ แห่งอำเภอสรีสัชนาลัย ทำขึ้นใหม่จากฝีมือคนท้องถิ่น เลียนแบบเครื่องประดับโบราณของสุโขทัยเป็นของฝากที่มีคุณค่าสูงทั้งด้านวัตถุและมีมือช่าง

เงินโบราณ เพิ่งถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อไม่นานมานี้ เพื่อสร้างงานและรายได้ให้แก่ชาวบ้าน เป็นงานฝีมือแท้ๆ ที่ใช้ความประณีตในแต่ละขั้นตอน ทำเลียนแบบเครื่องทองโบราณ ตามได้ตามร้านเครื่องเงินในเขต อ.ศรีสัชนาลัย

ขนมเกลียว เป็นของฝากประเภทขนมเคี้ยวที่หาซื้อได้ตามร้านขายของฝากทั่วไป นอกจากนี้ยังมีขนมผิงหอมมัน ทองตัน ทองพับ ที่ขึ้นชื่อ

ตัวทอด เป็นของฝากขึ้นชื่อลือชาของ อ.ศรีสำโรง จนมีคนขนานนามว่า "ตัวทอดสองร้อยปี" เนื่องจากมีการถ่ายทอดสูตรดั้งเดิมจากขุนปู่ยา มาสู่รุ่นหลาน

กล้วยอบเนย เป็นของฝากใหม่เอี่ยมของ อ.ศิริมาศ คล้ายกับขนมรังนกซึ่งใช้มันเทศแต่ดัดแปลงมาใช้กล้วยแทน

ผ้าหาดเสี้ยว ในเขต อ.ศรีสัชนาลัย เป็นผ้าขึ้นต้นจากทั้งดงมาหลากหลายสี เปี่ยมไปด้วยคุณภาพ เป็นฝีมือของชาวไทยพวนที่อพยพมาจากเมืองพวน ทางตอนเหนือของเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว

ผลิตภัณฑ์หินอ่อน ของอำเภอย่างงสุโขทัย มีของที่ระลึกและสินค้าประเภท หินอ่อน โต๊ะ แก้ว แจกัน ที่เขียนรูป

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (รหัสทางไกล 055)

อำเภอเมือง

เครื่องปั้นดินเผาสูงแพง 311 หมู่ 3 ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย

ร้านคุณตา 120/3 ต.ธานี อ.เมือง โทร. 612-112 ขายของฝากประเภทขนมเคี้ยว

ร้านครูแก้ว 29/8 ถ.ศรีอินทราทิตย์ ต.ธานี อ.เมือง โทร. 612-037

ศูนย์วัฒนธรรมสุโขทัย (น้ำค้าง) 214 ถ.จรัญทิพย์ ต.เมืองเก่า โทร. 611-049, 697-022 อยู่ใกล้เมืองเก่าสุโขทัย จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองทุกชนิด เช่น ผ้าทอ เครื่องจักสาน ผ้าหาดเสี้ยว ขึ้นต้นจาก เครื่องข้าวตอกพระร่วง วัตถุโบราณ

ห้างหุ้นส่วนจำกัดโพธิ์ เลขที่ 327/1-2 ถ.จรัญทิพย์ อ.เมือง จำหน่ายสินค้าหินอ่อนและของที่ระลึกหินอ่อน เช่น โต๊ะ แก้ว แจกันที่เขียนรูป ที่ใส่ไม้จิ้มฟัน โทร. 612-456, 612-978

อาณาจักรฟอง สังคโลก ตั้งอยู่เลขที่ 1-29 หมู่ 3 ต.เมืองเก่า อ.เมือง โทร. 612-180 697-050 ก่อนถึงอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย 2 กิโลเมตร เป็นศูนย์อนุรักษ์เครื่องสังคโลกสุโขทัย และผลิตเครื่องสังคโลกด้วยรูปแบบและลวดลายสมัยสุโขทัย

อำเภอดิรัมาศ

บ้านทุ่งหลวง ตั้งอยู่ตามเส้นทางสายสุโขทัย-กำแพงเพชร ไปประมาณ 15 กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายเข้าบ้านทุ่งหลวงซึ่งมีการปั้นหม้อดินเผาสืบต่อมาแต่โบราณมีรูปทรงและลวดลายสวยงาม บางบ้านมีการปั้นตุ๊กตารูปสัตว์ต่างๆ และมีสินค้าไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ร้านแก้วศิริมาศ 185/1 ถ.สุขาภิบาล ต.ตะโหนด โทร. 695-111 ขายของฝากประเภทขนมเคี้ยว มีกล้วยอบเนยเป็นของที่ระลึกขึ้นชื่อ

อำเภอดิรัสนาลัย

บ้านหาดเสี้ยว อำเภอดิรัสนาลัย เป็นแหล่งจำหน่ายผ้าทอพื้นเมือง เช่น ขึ้นต้นจาก ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมต่างๆ ผ้าทอหาดเสี้ยวเป็นผ้าที่มีลวดลายสวยงามและมีชื่อเสียงมากเกือบทุกบ้านจะมีที่ทอผ้าตั้งอยู่และมีร้านจำหน่ายผ้าพื้นเมืองหลายร้าน เช่น

ร้านเรียง 406 ถ.สวรรคโลก-ดิรัสนาลัย ต.หาดเสี้ยว โทร. 671-129

ร้านสาร 477 หมู่ 2 ต.หาดเสี้ยว โทร. 671-143 มีพิพิธภัณฑ์ผ้าเก่าบ้านหาดเสี้ยวเปิดให้ชมทุกวันตั้งแต่ 9.00-18.00 น.

ร้านทำทองโบราณในอำเภอดิรัสนาลัยมีหลายร้าน เช่น

ร้านสมศักดิ์ วงศ์ใหญ่ 4 หมู่ 3 ต.ดิรัสนาลัย โทร. 679-186-7

ร้านสมสมัย 95/1 ต.ดิรัสนาลัย โทร. 679-095

ร้านสุภาภรณ์ 307 หมู่ 4 ต.ท่าชัย โทร. 679-122

ร้านลัดดาเงินโบราณ 13 หมู่ 3 ถ.สวรรคโลก-ดิรัสนาลัย ต.ท่าชัย โทร. 679-068

อำเภอย่างงสุโขทัย

โรงงานหินอ่อน อำเภอย่างงสุโขทัย มีของที่ระลึกและสินค้าประเภทหินอ่อน เช่น โต๊ะ แก้ว แจกัน ที่เขียนรูป และของที่ระลึกหินอ่อนอื่นๆ นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อได้ตามเส้นทางสายย่างงสุโขทัย ห่างจากตัวอำเภอย่างงประมาณ 2 กม. หรือที่ 201/1 หมู่ 2 ต.ย่างงสุโขทัย โทร. 659-060, 659-213

อำเภอดิรัสาโร

ร้านแก้วทองคองศิลป์ 41/2 ถ.สิริสมาลังค์ โทร. 681-443

รถเช่าและบริการนำเที่ยว (รหัสทางไกล 055)

บริษัทสุโขทัยทราเวลเซอร์วิส จำกัด 327/8-9 ถ.จรัญทิพย์ ต.ธานี อ.เมือง โทร. 613075-6 โทรสาร 611-505 และ 17/1 หมู่ 2 ต.คลองกระจง อ.สวรรคโลก โทร. 01-2130512 กรุงเทพฯ โทร. 651-0244-5, 651-0437, 254-2345 โทรสาร 651-0438

สกายทัวร์ (ศรีกัลยาทัวร์) 43-45 ถ.ประเสริฐพงษ์ ต.ธานี โทร. 612-236 และ 58/1-7 ถ.บายพาส ต.บ้านกล้วย โทร. 612-237-8

ร้านอาหาร (รหัสทางไกล 055)

อำเภอเมือง

ครัวไทย (ในโรงแรมราชธานี) 229 ถ.จรัญทิพย์ ต.ธานี โทร. 611-031

ไฉ่เจียงเฮง 142 ถ.นิกรเกษม (ริมแม่น้ำยม) โทร. 611-501

ชั้นโภชนา 135 ถ.ศรีโชติ ต.ธานี โทร. 611-575

ครีมคาเฟ่ 6/1 ถ.สิงห์วัฒน์ ต.ธานี โทร. 611-682

น้ำคำ (ในศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมสุโขทัย) 214 ถ.จรวดีถ้อง ต.เมืองเก่า โทร. 611-049, 697-022 โทรสาร 612-583

ภัตตาคารดงตาล ตรงข้ามทางเข้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จ.จรวดีถ้อง โทร. 612-645

ราชธานีคาเฟ่ (ในโรงแรมราชธานี) 229 ถ.จรวดีถ้อง ต.ธานี โทร. 611-031

ร้านอาหารไร่ส้มเฒ 327/8-9 ถ.จรวดีถ้อง ต.ธานี โทร. 613-075-6, 610-578

ลูกเจน 328/46 ถ.บายพาส ต.ปากแคว โทร. 611-618

สมพลโภชนา 16 ถ.ประพันธ์บำรุง ต.ธานี โทร. 611-461

สินวนาริสอร์ท 321/1 ถ.จรวดีถ้อง โทร. 613-021-2

สุโขทัยสุกี้โคคา (โรงแรมสวัสดิพงษ์) 65/2-5 ถ.สิงห์วัฒน์ โทร. 611-567

ห้องอาหารตระหงทอง (โรงแรมไพลินสุโขทัย) 10/2 ถ.จรวดีถ้อง ต.เมืองเก่า โทร. 613-310-5

ห้องอาหารบัวหลวง (โรงแรมวังเหนือ) 43 ถ.สิงห์วัฒน์ โทร. 611-193-4

ห้องอาหารโรงแรมชินวัฒน์ 1-3 ถ.นิกรเกษม ต.ธานี โทร. 611-385

อ่าไฟโภชนา 242/4-6 ถ.จรวดีถ้อง ต.ธานี โทร. 611-289

อำเภอสวรรคโลก

โกเฮง 144/1 ถ.หน้าเมือง (ริมแม่น้ำยม) ต.ในเมือง โทร. 641-616

ร้านจ๊ะเอ๋ 45 หมู่ 2 ถ.สวรรคโลก-ศรีสัชนาลัย ต.ในเมือง โทร. 642-341

ร้านอาหารไร่ส้มเฒ 17/1 หมู่ 2 (ทางเข้าสนามบินสุโขทัย) ต.คลองกระจะ โทร. 613-075-6, 610578

ริวคาเฟ่ (โรงแรมเมืองอินน์) 19/1-21 ถ.เกษมราษฎร์ โทร. 641-722

ห้องอาหารแมสสีย์คอฟฟี่ช็อป 2 ถ.เทศบาลดารี 3 โทร. 641-259

อำเภอศรีสัชนาลัย

ภูหลาน 473 ถ.ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก (ใกล้ปั๊มน้ำมันคาร์ลเบิร์ก) ต.หาดเสี้ยว โทร. 671-151

แก้ว 281 หมู่ 2 ถ.ศรีสัชนาลัย-สวรรคโลก ต.หาดเสี้ยว โทร. 671-492

สวนอาหารแก่งสัก 120 ทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย โทร. 611-179 ต่อ 164, 642-427

สถานที่พัก (รหัสทางไกล 055)

อำเภอเมือง

ไทยเกสต์เฮาส์ 25/4 ถ.ราษฎร์อุทิศ โทร. 612-853 จำนวน 4 ห้อง ราคา 50-80 บาท

นัมเบอร์โพร เกสต์เฮาส์ 97/31 ซ.อินทรี ถ.สิงห์วัฒน์ ตำบลธานี โทร. 610-165 จำนวน 14 ห้อง ราคา 100-150 บาท

บีบีเกสต์เฮาส์ 52/5 ถ.จรวดีถ้อง โทร. 610-425 จำนวน 8 ห้อง ราคา 100 บาท

ยูทาเฮาส์ 44/10 ซ.เมฆพัฒนา ถ.ประเวศนคร โทร. 612-578 จำนวน 12 ห้อง ราคา 30-80 บาท

โรงแรมชินวัฒน์ 123 ถ.นิกรเกษม โทร. 611-385, 611-689 จำนวน 40 ห้อง ราคา 80-350 บาท

โรงแรมทองโสเดิล 327/15 หมู่ 3 ต.ปากแคว โทร. 611-628 จำนวน 20 ห้อง ราคา 150-300 บาท

โรงแรมไพลิน สุโขทัย 10 หมู่ 1 ถ.จรวดีถ้อง ต.เมืองเก่า โทร. 613-310-5 โทรสาร 613-317 สำรองที่พัก ททท. โทร. 215-7110-2 โทรสาร 215-5640 จำนวน 250 ห้อง ราคา 1,443-2,500 บาท

โรงแรมราชธานี 229 ถ.จรวดีถ้อง โทร. 611-031, 612-877, 611-308 โทรสาร 612-878 จำนวน 81 ห้อง ราคา 300-1,600 บาท

โรงแรมริเวอร์วิว 92 ถ.นิกรเกษม โทร. 611-656, 611-516, 613-371-2 โทรสาร 613-373 จำนวน 48 ห้อง ราคา 350-800 บาท

โรงแรมวังเหนือ 43/1 ถ.สิงห์วัฒน์ โทร. 611-193-4 โทรสาร 612-038 สำรองที่พัก ททท. โทร. 248-7300-9 จำนวน 67 ห้อง ราคา 570-1,500 บาท

โรงแรมศรีวัฒนา 39 ถ.วิเชียรจันทน์ โทร. 611-447 จำนวน 20 ห้อง ราคา 80 บาท

โรงแรมสวัสดิพงษ์ 56/2 ถ.สิงห์วัฒน์ โทร. 611-567, 612-268 โทรสาร 612-268 จำนวน 52 ห้อง ราคา 180-400 บาท

โรงแรมสุโขทัย 15/5 ถ.สิงห์วัฒน์ โทร. 611-133, 611-540, 612-028 จำนวน 47 ห้อง ราคา 150-450 บาท

โรงแรมหมู่บ้านไทย ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมเมืองเก่าสุโขทัย 214 ถ.จรวดีถ้อง ต.เมืองเก่า โทร. 611-049, 612-275, 697-020-4 โทรสาร 612-583 จำนวน 80 ห้อง ราคา 500-700 บาท

สกายเฮาส์ 58/1-7 ถ.บายพาส โทร. 612-237-8, โทรสาร 611-212 จำนวน 45
ห้อง ราคา 150-400 บาท
สมประสงค์เกสท์เฮาส์ 32 ถ.ประเวศนคร โทร. 611709, 620284 จำนวน 30 ห้อง
ราคา 60-350 บาท
อนาสุโขเกสท์เฮาส์ 234/6 ถ.จระวัดถ้อง โทร. 611-315 จำนวน 5 ห้อง ราคา 50
บาท
โอ-ทู เกสท์เฮาส์ 26/4 ถ.ราชบุรีอุทิศ โทร. 612-982 จำนวน 14 ห้อง ราคา 40-
100 บาท

อำเภอสวรรคโลก

โรงแรมเมืองอินน์ 21 ถ.เกษมราษฎร์ ต.ในเมือง โทร. 641753, 641722, 641662,
642274 จำนวน 40 ห้อง ราคา 160-350 บาท
โรงแรมศุภาลัย เฟลต 31/2 หมู่ 4 ต.ในเมือง โทร. 641627 โทรสาร 641772
จำนวน 42 ห้อง ราคา 500-1,500 บาท
ไรล์มโฮม 17/1 หมู่ 2 ต.คลองกระจง โทร. 613075-6, 610578, 01-2130512
โทรสาร 611505 จำนวน 20 หลัง ราคา 350-2,000 บาท
แสงสินโฮเต็ล 2 ถ.เทศบาลตำริ 3 โทร. 641259, 641424, 641818 โทรสาร
641828 จำนวน 34 ห้อง ราคา 150-320 บาท

อำเภอสรีสัชนาลัย

บังกะโล 59 517 หมู่ 2 ต.หาดเลี้ยว โทร. 671024 จำนวน 17 ห้อง ราคา 200-300
บาท

อำเภอสรีสำโรง

สุโขทัยรีสอร์ท 99 หมู่ 7 ต.สามเรือน โทร. 681696-700, 628403-7 โทรสาร 681697
กรุงเทพฯ โทร. 9544891 จำนวน 75 ห้อง ราคา 1,300-2,000 บาท

หมายเลขโทรศัพท์ที่ควรรวม (รหัสทางไกล 055)

ประชาสัมพันธ์จังหวัด 612286
สถานีตำรวจภูธร อ.เมืองสุโขทัย 611199
โรงพยาบาลสุโขทัย 611782, 611702

บริษัทขนส่ง จำกัด 613296
วินทัวร์ 611039
ถาวรฟาร์ม 611262
ทันจิตต์ทัวร์ 613558
พิษณุโลกยานยนต์ทัวร์ 612134
ไปรษณีย์จังหวัด 611645

ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปจัดพิมพ์เพื่อการจำหน่าย

จัดทำโดย

งานพัฒนาข่าวสาร
กองบริการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานจังหวัดสุโขทัย โทร. (055) 611619

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคเหนือ เขต 3

209/7-8 ศูนย์การค้าสุริยสิทธิ์ ถ.บรมไตรโลกนาถ

ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทรศัพท์: (055) 252742-3 โทรสาร : (055) 252742

พื้นที่ความรับผิดชอบ : พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, สุโขทัย

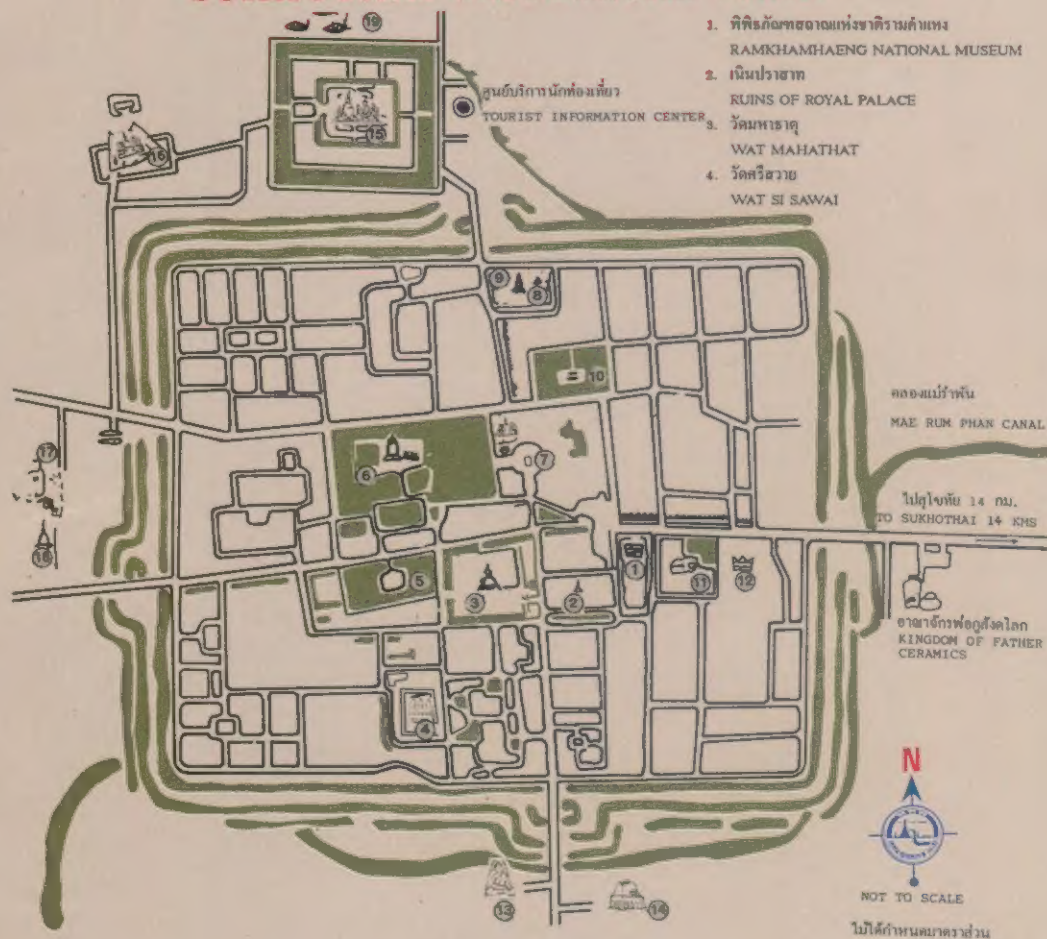

แผนที่เมืองสุโขทัย
SUKHOTHAIR CITY MAP

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย SUKHOTHAI HISTORICAL PARK

5. วัดตระพังเงิน
WAT TRAPHANG NGOEN

6. วัดสระศรี
WAT SA SI

7. พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
KING RAMKHAMHAENG MONUMENT

8. วัดสวรรคต
WAT SORASAK

9. วัดซ่อนข้าว
WAT SON KHAO

10. วัดตระพังทอง
WAT TRAPHANG - SO

11. วัดตระพังทอง
WAT TRAPHANG THONG

12. ศาลหลักเมือง
CITY PILLAR

13. วัดเชตุพน
WAT CHETUPHON

14. วัดเจดีย์สี่ห้อง
WAT CHEDI SI HONG

15. วัดพระพายหลวง
WAT PHRA PHAI LUANG

16. วัดศรีชุม
WAT SI CHUM

17. วัดสะพานหิน
WAT SAPHAN HIN

18. วัดมังกร์
WAT MANGKON

19. เตาทุเรียง
RUIN OF OLD CELADON FACTORY (THURIANG KILN)

เส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย SUKHOThAI TOUR ROUTE MAP

- 1 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เมืองเก่าสุโขทัย) SUKHOThAI HISTORICAL PARK
- 2 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย SI SATCHANALAI HISTORICAL PARK
- 3 อุทยานแห่งชาติวนอุทยานรามคำแหง RAMKHAMHAENG NATIONAL PARK
- 4 อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย SI SATCHANALAI NATIONAL PARK

งานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยว
Information Development Section
TOURIST SERVICE DIVISION